

PLENUL CONSILIULUI CONCURENȚEI

Republica Moldova, MD- 2068, Chișinău, srt. Alecu Russo, 1
E-mail: office@competition.md; www.competition.md

Nr. DJ-06/382-800 din 28 mai 2025

Nr.18-69-5369 din 19 mai 2025

Ministerul Energiei
secretariat@energie.gov.md
În copie: Cancelaria de Stat
cancelaria@gov.md

Plenul Consiliului Concurenței, în cadrul ședinței din 28 mai 2025, a examinat, în temeiul prevederilor art. 39 lit. c) și art. 41 alin. (1) lit. d) ale Legii concurenței nr.183/2012, proiectul de lege *pentru acordarea garanțiilor de stat pentru împrumutul dintre Societatea pe Acțiuni „Energocom” și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării Proiectului „Consolidarea securității energetice a Republicii Moldova” (număr unic 392/MEn/2025)* și, în limitele competenței sale, comunică următoarele.

Proiectul propune acordarea garanțiilor de stat în favoarea SA „Energocom”, în contextul contractării unui împrumut în valoare de 400 000 000 EUR de la Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, destinat realizării Proiectului „Consolidarea securității energetice a Republicii Moldova”.

1. Ținem să comunicăm că proiectul de lege nu asigură claritate și previzibilitate pentru care concret activități economice pe care le desfășoară întreprinderea SA „Energocom” se acordă facilități fiscale și vamale, luând în considerare că, întreprinderea SA „Energocom” prestează multiple activități atât în sectorul gazelor naturale, cât și în sectorul energiei electrice, având obligația de serviciu public în vederea asigurării securității aprovizionării cu energie electrică, fiind desemnat furnizorul central de energie electrică și obligația de serviciu public în vederea asigurării securității aprovizionării cu gaze naturale în situație de urgență.

2. Proiectul propune scutirea SA „Energocom” de obligația achitării tuturor plăților aferente la acordarea garanției de stat în vederea realizării Proiectului „Consolidarea securității energetice a Republicii Moldova” și scutirea de la TVA fără drept de deducere, de accize, de taxa vamală, de taxa pentru efectuarea procedurilor vamale, de taxa pentru mărfurile care, în procesul utilizării, cauzează poluarea mediului pentru asigurarea stabilității și predictibilității aprovizionării cu gaze naturale și energie electrică.

Potrivit pct.1 din Hotărârea de Guvern nr.589/2022 cu privire la impunerea obligației de serviciu public în vederea asigurării securității aprovizionării cu gaze naturale în situație de urgență, **se impune SA „Energocom” obligația de serviciu public în vederea asigurării securității aprovizionării cu gaze naturale în situații de urgență.**

Conform pct.1 din Hotărârea de Guvern nr.1059/2023 cu privire la impunerea obligației de serviciu public în vederea asigurării securității aprovizionării cu energie electrică, **se impune**, pentru perioada 1 ianuarie 2024 – 31 decembrie 2025, SA „Energocom”, întreprindere care deține licență pentru furnizarea energiei electrice, în limitele teritoriului autorizat prin licențele operatorilor de sistem, **obligația de serviciu public în vederea asigurării securității aprovizionării cu energie electrică.**

În acord cu pct.17 din Comunicarea Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (2016/C 262/01), art.107 alin. (1) din tratat nu se aplică atunci când statul acționează **prin exercitarea prerogativelor de autoritate publică, sau în cazurile în care entitățile publice acționează** în calitatea lor de autorități publice. Se poate considera că o entitate acționează prin exercitarea prerogativelor de autoritate publică în cazul în care activitatea respectivă face parte din funcțiile esențiale ale statului sau este legată de acele funcții, prin natura sa, prin obiectivul său și prin normele care se aplică în cazul acesteia.

Conform pct 58 din Regulamentul privind forma de notificare, procedura de examinare și adoptare a deciziilor cu privire la ajutorul de stat aprobat prin

Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.1/2025, normele cu privire la ajutoarele de stat nu se aplică atunci când statul acționează prin exercitarea prerogativelor de autoritate publică în cazul în care activitatea respectivă ține de funcțiile esențiale ale statului sau este legată de aceste funcții prin natura sa, prin obiectivul său și prin normele juridice care se aplică.

În acord cu pct.126 din Regulamentul privind forma de notificare, procedura de examinare și adoptare a deciziilor cu privire la ajutorul de stat aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.1/2025, o posibilă denaturare a concurenței este exclusă dacă se îndeplinesc următoarele condiții cumulative: un serviciu face obiectul unui monopol legal; monopolul legal nu exclude doar concurența de pe piață, ci și pentru piață, în sensul că acesta exclude orice concurență posibilă pentru a deveni furnizorul exclusiv al serviciului în cauză; serviciul nu este în concurență cu alte servicii; în cazul în care furnizorul de servicii desfășoară activități pe o altă piață (geografică sau a produsului) care este deschisă concurenței, trebuie excluse subvențiile încrucișate, acest lucru impune ținerea unei contabilități separate, alocarea costurilor și a veniturilor în mod adecvat și garantarea faptului că finanțarea publică furnizată pentru serviciul care face obiectul monopolului legal nu este în folosul altor activități.

Astfel, dacă propunerea de acordare a garanțiilor de stat și scutirilor SA „Energocom” vizează exclusiv realizarea prerogativei de autoritate publică și ține de exercitarea funcției esențiale a statului atunci această intenție nu cade sub incidența Legii nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat, în măsura în care acestea nu creează riscuri de denaturare a concurenței **și sunt îndeplinite cumulativ condițiile** prevăzute la pct.126 din Regulamentul privind forma de notificare, procedura de examinare și adoptare a deciziilor cu privire la ajutorul de stat aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.1/2025.

Respectiv, pentru a nu cădea sub incidența Legii nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat, întreprinderea SA „Energocom” este necesar să țină contabilitate separată a veniturilor și cheltuielilor pentru fiecare activitate economică ce ține de sectorul gazelor naturale și sectorul energiei electrice în vederea evitării

subvenționarea încrucișate a altor activități economice desfășurate de întreprinderea SA „Energocom”.

Totodată, ținem să comunicăm că, în cazul în care garanțiile de stat pentru împrumut și scutirile acordate întreprinderii SA „Energocom” nu țin exclusiv de atribuțiile de prerogativă de autoritate publică și nu vor fi acordate pentru activitățile economice pe care le exercită SA „Energocom” ca monopol, atunci aceste intenții cad sub incidența Legii nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat. Respectiv, în eventualitatea în care măsurile acordate cad sub incidența Legii nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat, furnizorul/inițiatorul ajutorului de stat urmează să asigure respectarea normelor materiale și procedurale stabilite în Legea nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat și a actelor normative ale Consiliului Concurenței.

3. Subsecvent, potrivit art.6 din proiectul de lege, de asemenea se scutesc de TVA cu drept de deducere, de accize, de taxa pentru mărfurile care, în procesul utilizării, cauzează poluarea mediului **livrările de mărfuri și/sau servicii către SA "Energocom"** destinate implementării proiectului „Consolidarea securității energetice a Republicii Moldova”.

Prin urmare, proiectul prevede acordarea unor măsuri de sprijin sub formă de scutiri de TVA cu drept de deducere, de accize, de taxa pentru mărfurile care, în procesul utilizării, cauzează poluarea mediului livrările de mărfuri și/sau servicii către S.A. "Energocom" și altor întreprinderi care contribuie la realizarea proiectului „Consolidarea securității energetice a Republicii Moldova”. Aceste măsuri de sprijin ar putea constitui ajutor de stat în sensul art.3 alin.(1) Legea nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat, dacă vor conferi un avantaj economic pe care nu l-ar putea obține în condiții normale de piață pentru întreprinderile cu care SA „Energocom” va avea încheiate contracte în acest scop.

4. În aceeași ordine de idei, ținem să menționăm că proiectul de lege la art.6 propune scutirea a SA „Energocom” de acciză.

Pe când art.119 din Codul fiscal nr.1169/1997 stabilește expres mărfurile cărora li se aplică acciza - alcool etilic și băuturi alcoolice; tutun prelucrat; petrolul

și derivatele lui; caviar și înlocuitori de caviar; parfumuri și apă de toaletă; mijloace de transport specificate în anexa nr.2, alte mărfuri specificate în anexa nr.1.

Respectiv, gazele naturale și energia electrică nu sunt supuse accizării. În acest context, nu este clar care este necesitatea de a fi scutită de acciza SA "Energocom" pentru obiecte impozabile care nu sunt supuse accizării pentru scopul asigurării aprovizionării cu gaze naturale și energie electrică.

Alexei GHERȚESCU
Președinte